

Pericopa Bereșit - Cum l-a omorât Kayin (Cain) pe Hevel (Abel) ? [anul 5779]



Primul omor din istorie este descris foarte pe scurt în pericopa noastră: "Când erau pe câmp, s-a ridicat Kayin spre Hevel, fratele lui, și l-a omorât." (Geneza 4:8). Înțelepții noștri Hazal, tentați, poate, de o firească dorință de a efectua o investigație criminalistă, și-au pus întrebarea: cum l-a omorât Cain pe Abel? În midrașul Bereșit Raba 22:8 putem citi:

"Cu ce l-a omorât? Raban Șim'on Ben Gamliel spune: cu o ramură, fiindcă este scris că am omorât copilul (fratele încă îl vedea drept copil), prin lovitură (cap.4:23), adică cu ceva care face o rană de la o lovitură. Și Rabanan spun: l-a omorât cu o piatră, fiindcă tot acolo stă scris că am omorât un om prin rănilile pe care i le-am provocat cu ceva care cauzează răni."

În același midraș, când este vorba despre Tuval Cain (un strănepot al miticului Kayn), care era "făuritor a tot felul de unelte de aramă și de fier" (cap. 4:22) susține că, pe vremea sa, Cain nu avea cu ce să-l omoare pe fratele său. E adevărat că în multe tablouri din Evul Mediu apare Kayin cu o lopată sau cu o sapă în mână. Dar ideea că nu avea cu ce să-l omoare este înșușită și de renumitul manuscris „The Alba Iulia” din Spania, care datează din anul 1433, în care apare un desen pe care l-am reprodus mai sus și în care se vede Cain culcat peste Abel, care este pe spate și îl mușcă pe gât, iar din gât îi curg valuri de sânge.

Acest manuscris conține și o traducere a Tanachului în spaniolă, făcută de traducători evrei. Probabil că sursa acestei interpretări este comentariul din cartea de Zohar, care a fost scris puțin înaintea acestei perioade la care Zohar Geneza 54:2 face referire. În textul biblic se spune direct: „când Cain a vrut să-l omoare pe Abel, neavând unelte ca să o facă, atunci l-a mușcat cu dinții, ca un șarpe”. Comentariul ăsta din Zohar se bazează pe faptul că, după percepția Hazal = înțelepții, înaintea lui Tuval Cain (amintit mai sus), nu existau instrumentele pe care acesta le producea. Și se mai bazează și pe ideea că o mușcătură face multe răni. Vezi versetul: "Sângele fratelui tău strigă din pământ la mine" (Geneza 4:10). În ebraică este scris "sânge" la plural "dmei" și nu la singular "dam". După tractatul Sanhedrin din Talmud, asta înseamnă că fratele ucigaș, dând dovadă de o ferocitate greu de imaginat, comparabilă doar cu cea a sălbăticiunilor, i-a făcut victimei sale nu una, ci o mulțime de răni.

Noi am preluat această analiză, în special legăturile cu arta creștină medievală, de la prof. Daniel Sperber.